

TIEDOTE

18.3.2025

Maailman vesipäivää vietetään vuosittain 22. maaliskuuta, tänä vuonna teemana on jäätiköiden suojele

Maapallon jäätiköt kutistuvat. Maa-alueiden, järvien ja jokien sekä merialueiden jääpeite on muutoksessa. Veden kiertokulku nopeutuu ja muuttuu ennalta-arvaamattomaksi. Syynä on ilmastomuutos, joka Pohjois-Suomessa ja -Ruotsissa, ts. arktisella alueella etenee 3–4 kertaa muuta maapalloa nopeammin.

Kun maahan satava lumikerros paksuntuu ja tulee painavammaksi se tiivistyy ja muuntuu jääksi. Jää alkaa liikkua oman painonsa voimasta ja syntyy dynaamisia jäätikkömuodostumia. Jäätikköjä on kaikilla mantereille lukuun ottamatta Australian mannerta. 97 prosenttia jäätiköistä on Grönlannissa ja Antarktiksella. Jäätiköillä on suuri merkitys ihmiskunnalle, eläimille ja kasveille. Noin 70 prosenttia maapallon makeasta vedestä on sitoutuneena lumeen ja jäähän, yhteensä tätä kryosfääriä on noin 170 000 kuutiometrin verran.

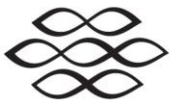
Ruotsin jäätiköt kutistuvat vauhdilla

Suomea lähinnä olevat jäätiköt sijaitsevat Ruotsissa, jossa on noin 270 jäätikköä, joista osa ulottuu Norjan puolelle. Ruotsin jäätiköiden kokonaispinta-ala on noin 250 km², mutta jäätiköiden määrä ja koko vaihtelee niiden sopeutuessa ilmastoon ja sen muutokseen. Osan Ruotsin jäätiköistä voidaan katsoa olevan uhanalaisia ja jotkut niistä tulevat häviämään ennen vuotta 2100 kokonaan.

Ruotsin maanmittauslaitoksen viimeisin satelliitti- ja lentokuva-analyysi osoittaa, että Ruotsin jäätiköt sulavat yhä nopeammin. Vuoden 2020 jälkeen vähintään neljä jäätikköä ja neljä neliökilometriä jäätikköä on kadonnut.

Tornionjoen vesistöalueella, joka ulottuu Suomen ja Ruotsin rajan molemmin puolin sijaitsee useita jäätiköitä Kiirunan kunnan alueella. Beivvejetnja-jäätikkö on pohjoisin lähellä Norjan rajaa. Muita Tornionjoen vesistöalueen jäätiköitä ovat mm. Kalanvare, Kaskariepe, Ekman, Kuoblavagge, Vassitjåkkån huipun jäätikkö, Kårsa ja eteläinen Kårsagjäätikkö, Vuotasritan huipun jäätikkö, Voitasjökeln, pohjoinen ja eteläinen Pallenrieppejäätikkö. Yksityiskohtaista tietoa Ruotsin jäätiköistä löytyy Tukholman yliopiston [www-sivulta](#) (linkki alempana).

Rajajokikomissio muistuttaa veden ja jään kiertokulkuun liittyen, että Tornionjoen vesistöalueen vesienhoidon suunnittelu vuosille 2028–2033 on käynnissä.

30. huhtikuuta asti kuka tahansa voi antaa palautetta **vesienhoidon keskeisistä kysymyksistä Perämeren, ml. Tornionjoen vesistöalueella** vesiviranomaiselle (Vattenmyndigheten).

Kuulemisaineisto löytyy suomen kielellä vesiviranomaisen sivulla:

<https://www.vattenmyndigheterna.se/tjanster/publikationer/2024/vesiasioden-kuuleminen-tyoohjelma-aikataulun-kanssa-ja-yleiskatsaus-keskeisista-kysymyksista-hoitosuunnitelman-2027-2033-valmistelua-varten.html>

Suomen puoleisella Tornionjoen vesistöalueella vastaava kuuleminen järjestettiin viime vuonna. Rajajokikomissio edistää suunnittelutyön yhteensovittamista maiden välillä.

Maailman vesipäivän 2025 ydinsanoma:

- Jäätiköt sulavat ennätysvauhtia. Maapallon lämmitessä sen jääpeite kutistuu ja veden kiertokulku äärevöityy ja muuttuu vaikeammin ennustettavaksi
- Jäätiköiden vetäytyminen aiheuttaa luonnonmullistuksia. Miljardien ihmisten asuinalueilla jäätiköiden sulamisvesien virtaamat muuttuvat aiheuttaen tulvia, kuivuutta, maansortumia ja meriveden pinnan nousua sekä ekosysteemien vaurioitumista.
- Jäätiköiden suojeleminen on selviytymisstrategia. On työskenneltävä yhdessä kasvihuonekaasujen vähentämiseksi ja hallita sulamisvesiä kestävämmällä tavalla.

Lisätietoa Maailman Vesipäivästä:

<https://www.svenskvatten.se/vara-sakomraden/kommunikation-och-samverkan/arsdagar/varldsvattendagen/>

<https://www.ykliitto.fi/tapahtumat/yk-paivat/maailman-vesipaiva>

<https://www.un.org/en/observances/water-day>

Tietoa Ruotsin jäätiköistä

<https://unric.org/sv/glaciarer-en-symbol-for-klimatkrisen/>

<https://bolin.su.se/data/svenskaglaciarer/images.php>

<https://www.lantmateriet.se/sv/om-lantmateriet/press/nyheter/sveriges-glaciarer-krymper-och-blir-farre/>

Suomalais-ruotsalainen rajajokikomissio

Annika Sallialmi, Info@fsgk.se

Puh. 040 526 1106